

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

No **4** May, 2021
with the proceedings of the:

I Correspondence International Scientific and Practical Conference

GLOBALIZATION OF SCIENTIFIC KNOWLEDGE: INTERNATIONAL COOPERATION AND INTEGRATION OF SCIENCES

held on May 7th, 2021 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporate Management (Vienna, Austria)

**EUROPEAN
SCIENTIFIC
PLATFORM**

ICCM

International Centre
Corporate Management

Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»

№ 4 (Травень, 2021) : за матеріалами I Міжнародної науково-практичної конференції «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences», що проводилася 7 травня 2021 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporate Management» (Відень, Австрія).

СЕКЦІЯ XXXI. КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО

СТАТТІ

- МИСТЕЦЬКІ ФЕСТИВАЛІ-КОНКУРСИ ТА ЇХ ТРАНСФОРМАЦІЯ У ПРАКТИЧНОМУ ПЕРОСМИСЛЕННІ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ
Мельник М.М., Фішер В.М. 623
- СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
Підлісна О.В., Симонова О.В., Чирва О.Ч. 629
- СЦЕНІЧНО-РЕЖИСЕРСЬКА ОСВІТА: ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ТА ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
Приз В.М. 637
- ТВОРЧИСТЬ ДЛЯ ДІТЕЙ ОСИПА ЗАЛЕСЬКОГО ТА ЙОГО ВНЕСОК У РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
Білінська О.А. 642
- ФОРМАТНІ МУЗИЧНІ ШОУ-ПРОГРАМИ В КОНТЕКСТІ МИСТЕЦЬКИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
Кучер Р.С., Вакуленко Д.Ю. 649

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

- ANALYSIS ON THE CLASSIFICATION OF ARTISTIC LANGUAGE IN OIL PAINTING CREATION
Liu Haotian 654
- CONCEPTUAL TRENDS IN CONTEMPORARY GLASS ART: SUMMARIZING THE STUDIO MOVEMENT
Bokotei M. 656

2021

- ІНТЕРМЕДІАЛЬНІСТЬ У СУЧАСНІЙ ХОРОВІЙ МУЗИЦІ
Кириленко Я.О. 658
- МИСТЕРИЯ СУАРЕ: К ВОПРОСУ ТОЛКОВАНИЯ ТЕРМИНА
Михайлова О.В. 661

DOI 10.36074/grail-of-science.07.05.2021.124

ІНТЕРМЕДІАЛЬНІСТЬ У СУЧАСНІЙ ХОРОВІЙ МУЗИЦІ

Кириленко Яна Олексіївна

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри
академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв
Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна

Мистецькі інновації обумовлені особливим значенням візуального начала в сучасній культурі, бо сучасна людина прагне до візуального способу отримання інформації. Хорова музика, маючи потужний потенціал для художнього синтезу, утворює стрижень синтетичного художнього твору, використовуючи весь спектр виражальних засобів суміжних видів мистецтв.

Останнім часом в українському музикознавстві набуло поширення поняття «інтермедіальність», яке допомагає виявити міжвидову та міжжанрову взаємодії у різних видах мистецтва. Сам термін є детально розробленим в зарубіжній науці. Інтермедіальність – це переклад з однієї мови мистецтва на іншу в рамках однієї культури або об'єднання між різними елементами мистецтва в номедійному чи мультимедійному тексті [2]. Існує чимало тлумачень змісту інтермедіальності, з яким ототожнюють ряд споріднених різновидів, що визначають суть процесу та доповнюють один одного – інтерпретація, трактування, авторсько-виконавська творча акція, копіювання, наслідування, запозичення, композиторська обробка, дублювання, аранжування художніх творів, тонічне мистецтво, наративність музики, моножанровість або поліжанровість, плюральність форм, нове трактування старого сюжету, взаємодія національних культур, медіа-синтез, інтертекстуальність тощо [1]. Інтермедіальність є проявом низки тенденцій мистецтва епохи масової культури, де фольклорна та академічна складові поєднуються з розважальною або побутовою музикою.

Мистецтво ХХ століття, особливо його другої половини відзначено посиленням інтермедіальних зв'язків: з'являються такі міжмистецькі види, як музика-література, музика-живопис, музика-архітектура, музика-кіно, музика-анімація, мюзикл, інструментальний театр, театр моди, театр пісні, театр танцю, театр на воді, театр-студія світла та інші. У мистецьких синтезах, де провідним є режисерське начало, безумовним лідером є хорівий театр. Саме хорівий театр як художнє явище дозволяє встановити глибинний процес взаємодії музики та театральньо-видовищних форм, виявляти зриму пластичну, виразність, дієвість і подієвість.

Інтермедіальність у сучасній хорівій музиці виявляється у безлічі художніх мікстів. Поєднання різних мистецтв з дорученням комп'ютерних технологій відкриває великі горизонти для експериментування, призводить до глибинної

трансформації класичних форм і жанрів, породжує нові синтетичні зразки, визначаючи еволюційний шлях розвитку хорової музики: хор – театр, хор – перформанс, хор – рух (танець), хор – сценізація (сценографія, сценофонія), хор – світло, хор – шоу, хор – візуальна поезія тощо.

Інтермедіальність в хоровому виконавстві має два варіанти реалізації – концертної академічної та сценічної театралізованої. У концертно-академічній версії домінує властива композиторському баченню жанрово-стильова константа, орієнтована саме на концертне виконання. Академічний хоровий колектив не є простим інструментом звуковідтворення: артисти хору ніколи не стоять на сцені і завжди доповнюють спів мімікою й та жестами, вони іноді пересуваються по сцені, утворюють групи, що зафіксовано навіть у типовому розташуванні голосів. У хоровій практиці також широко застосовуються й інші просторові конфігурації (наприклад, спів по квартетах), що відкриває можливість переміщення груп з чотирьох учасників хору по сцені. Простір в академічній хоровій музиці ніколи не є порожнім, а є реальним елементом ансамблевого звучання та вихідною точкою неакадемічного виконання.

Неакадемічні форми хорового виконавства витікають з академічних і є похідними від них. Питання полягає в тому, що мається на увазі під неакадемічними явищами в хоровій творчості та виконавському мистецтві. Неакадемічні форми хорового виконавства можуть мати досить велику амплітуду – від внесення окремих нетрадиційних елементів у класичний хоровий твір до створення шоу. Виконавська реалізація може базуватися як на композиторській партитурі, так на художньому рішенні диригента.

Неакадемічна інтерпретація може бути запрограмована і в авторському тексті хорової композиції завдяки використанню різних видів мовного інтонування – голосіння, мелодекламація, речитація, колективне скандування, звуконаслідування тощо. Комплекс мовних інтонацій є досить широким, але важливо, що в музично-хоровому контексті вони омузикалюються, стають не тільки додатковими, а й часом основними засобами виразності.

Жанровий зміст, що впливає з естетико-комунікативної сутності музикування, визначає образну семантику хорового твору, орієнтує академічний хор на те чи інше сценічне подання матеріалу. Тут можливі варіанти, які залежать від поєднання композиторської програми (теми, ідеї, мови, засобів хорового письма) і виконавської реалізації (трактування, власний стиль хормейстера й колективу, яким він керує). Академічний твір може бути трактований як концертний, з посиленням видовищного компонента. І навпаки, неакадемічний за стилістикою хорова композиція, що містить максимум засобів сценізації, може бути виконана у досить суворій академічній манері. У загальному підсумку важливий шуканий результат інтерпретації – характер впливу на слухача, який у сприйнятті хорової музики, як в жодних інших музичних жанрах, є співучасником інтонування, що постійно підкреслюється дослідниками хорового мистецтва.

Розширення меж можливостей музичного мистецтва породжує процес втілення ідеї синергетичного хорового театру як театру інсценізації інтенсивностей, афектів в їх реальній присутності. Вокально-хорова вистава, що виникає в результаті трансформації окремого хорового твору в концертне

видовище, має великі комунікативні перспективи, спрямовані на досягнення драматургічного синтезу. Інтелектуально впорядкована діяльність диригента та хорового колективу розкриває вокально-хоровий, літературний, звуковий, театральний-видовищний потенціал музичного твору, доповнюючи його сценічно-танцювальними рухами, світловими, акустичними, відео- й аудіо-ефектами, комп'ютерною графікою, реквізитом і декораціями, лазерно-графічними приладами тощо. Саме інтермедіальність вокального та хорового виконання зі сценічним рухом є спробою реалізувати життєздатний потік відчуттів, станів і сил від виконавців до перцепції глядачів.

Список використаних джерел:

- [1]. Исагулов Н. Интермедиальность в литературе: к определению понятия. *Зістаєне вивчення германських та романських мов і літератур: матеріали Всеукраїнської наукової студентської конференції* (с. 115-117). 22-23 березня, 2011, Донецьк, Україна: ДонНУ.
- [2]. Савчук Г. О. (2019). «Інтермедіальність» як категорія літературознавства й медіології. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: «Філологія»*, (81), 15–18.